

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

Z EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO I JĘZYKA LITEWSKIEGO
PRZEPROWADZONEGO W 2019 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Opieka merytoryczna

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Joanna Dobkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

OKE w Łomży**Opracowanie**

Maria Fromelc-Chmielewska

Dane statystyczne

Krzysztof Najda

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Marka Edelmana 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 53 66 500, fax 22 53 66 504
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl
www.oke.lomza.pl

JEZYK BIAŁORUSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Долю каб бачыў у родным народзе...*, którego autorem jest Ніл Гілевіч, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; do tekstu *Фэйсбук дазваляе быць бессаромнымі* (Віталь Цыганкоў) – 3 zadania krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu prozatorskiego i brzmiał *Ці варта рабіць дабро? Паразважай над праблемай і абгрунтуй свой погляд. Звяртайся да прыведзенага ніжэй фрагмента аповесці Алава Васіля Быкава, цэлага твора і іншага тэксту культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji utworu lirycznego (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Беластоцкі край*, którego autorem jest Алесь Барскі. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		125
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	125
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	125
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	125
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	80
	mężczyźni	45
	bez dysleksji rozwojowej	114
	z dysleksją rozwojową	11

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 12 osób – laureata i finalistów Olimpiady z Języka Białoruskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	1
	niewidomi	-
	słabosłyszący	1
	niesłyszący	-
ogółem		2

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		5	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		-	

³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów **
ogółem	125	26	100	72	100	72	15	99%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	125	26	100	72	100	72	15	99%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

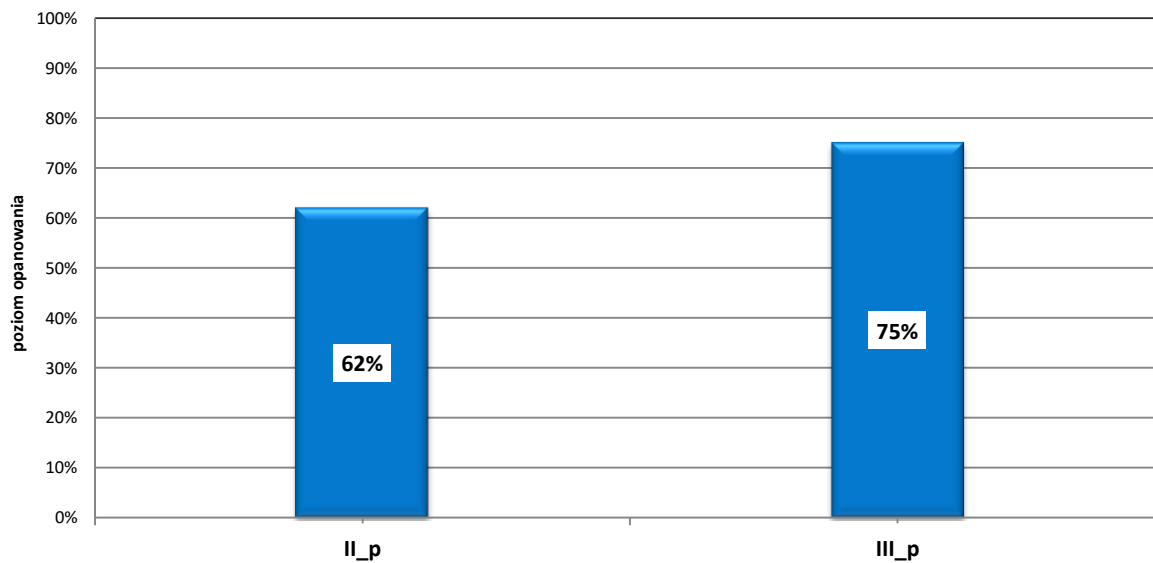
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	69
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, a w nim znaczenia wyrazów, grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	82
3.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3. 11) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów (gimnazjum).	35
4.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3. 11) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów (gimnazjum).	32
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego.	69
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.7) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje argumenty (gimnazjum).	58
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.13) dostrzega zróżnicowanie słownictwa: [...] rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (gimnazjum).	60
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) nazywa zastosowane w tekście środki językowe.	44
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) nazywa i wskazuje zastosowane w tekście środki językowe.	61

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi – wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej.	73
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	97
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	96
Spójność lokalna			98
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	90
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	62
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	64

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Poziom rozszerzony

Do tegorocznej edycji egzaminu z języka białoruskiego na poziomie rozszerzonym nie przystąpiła żadna osoba. Z egzaminu zwolniono 12 osób (1 laureata i 11 finalistów olimpiady z języka białoruskiego), którym na świadectwie wpisano wynik maksymalny.

Komentarz

1. Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej

Część I egzaminu pisemnego obejmowała rozwiązanie dwóch wiązek zadań i sprawdzała umiejętności rozumienia tekstów publicystycznych na co najmniej dwóch poziomach: znaczeń oraz struktury i komunikacji.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Zadania 1.–5.

Rozumienie sensów tekstu na poziomie znaczeń – wyszukiwanie informacji złożonych

Pierwsza wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Долю каб бачыў у родным народзе...* (Ніл Гілевіч). Problematyka tekstu dotyczyła tragicznych losów wybitnego białoruskiego pisarza Janka Kupały, jej zrozumienie było podstawą do rozwiązania zadań 1.–5. sprawdzających umiejętności z II obszaru podstawy programowej.

W zadaniu 1. należało odczytać tekst, uwzględniając zawarte w nim informacje zarówno jawne, jak i ukryte, a następnie określić i uzasadnić stosunek autora do Janka Kupały. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 69%), zdający nie mieli problemu z określeniem stosunku do postaci Kupały, ale ze zwięzłym uzasadnieniem znajdującym swoje uzasadnienie w tekście.

Zadanie 2. dotyczyło zrozumienia sensu poszczególnych akapitów tekstu. Polegało ono na wyszukaniu informacji i podobnie jak w latach ubiegłych, okazało się dla zdających łatwe (poziom wykonania – 82%).

W zadaniu 3. zdający mieli dopasować po jednym znaczeniu do trzech podanych związków wyrazowych, słownictwo dotyczyło tekstu. Zadanie sprawdzało rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, a konkretnie dostrzeganie różnic pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów i odwoływało się do umiejętności zawartych w podstawie programowej dla gimnazjum. Zadanie okazało się dla zdających trudne, poprawnie wykonało to polecenie jedynie 35% zdających. Większość nie potrafiła skorzystać ze słowników językowych dostępnych w trakcie egzaminu.

Również zakres gimnazjalny sprawdzało zadanie 4., w którym należało dobrać synonimy do słów z tekstu *міг* i *доля*. Dla zdających okazało się ono trudne (poziom wykonania – 32%). Większość zdających nie potrafiła dobrać synonimu do słowa *міг*.

Zadania 6.–9.

Druga wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Фэйсбук дазваляе быць бессаромнымі* (Віталь Цыганкоў). Tekst przedstawiał różnice między sposobem komunikowania się w przestrzeni wirtualnej i realnej.

Rozumienie tekstu na różnych jego poziomach

Zadanie 6. stanowiło wprowadzenie do analizy tekstu i wymagało jego odczytania na poziomie znaczeń dosłownych i ukrytych, ale także rozpoznania argumentacji autora do tezy postawionej w tytule artykułu. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 58%). Najczęściej występujące błędy polegały na tym, że maturzyści nie potrafili odnaleźć argumentu zaprzeczającego obecnej w tytule tezie, albo nie podejmowali rozwiązania zadania, albo tworzyli argumentację niezgodną z treścią tekstu.

W zadaniu 7. sprawdzane było rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, a konkretnie zastosowanie w tekście słów obcego pochodzenia. To zadanie okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 60%). Kłopot sprawiło zdającym odnalezienie synonimu do słowa *спрэчка*, przez co dostawali za rozwiązane zadania 0 punktów.

Świadomość językowa i stylistyka

Zadanie 8. wymagało rozpoznania cech języka i struktury tekstu. Zdający miał ustalić, które z podanych cech języka występują w tekście W. Cyhankoua. Zadanie miało charakter zamknięty. Za poprawne wskazanie 4 odpowiedzi zdający mógł otrzymać 2 punkty, za poprawne wskazanie trzech odpowiedzi – otrzymywał 1 punkt. Zadanie okazało się trudne (poziom wykonania – 44%). Zdający w większości poprawnie wskazywali na obecność w artykule pytań retorycznych, część zdających nie wie na czym polega różnica między zdaniem oznajmującym a wykrzyknikowym i błędnie zaznaczała, że w tekście występują zdania wykrzyknikowe, a także nie potrafiła odnaleźć przykładów neologizmów i frazeologizmów.

W zadaniu 9. należało wybrać przykład środka stylistycznego występującego w ostatnim akapicie i określić jego rodzaj. To zadanie większość zdających – 61 % rozwiązała poprawnie i otrzymała punkt. W pozostałych przypadkach brak punktu wynikał z braku nazwy środka stylistycznego zastosowanego w tekście.

2. Problem „pod lupą”

Streszczenie

Zadanie 5. polegało na napisaniu streszczenia tekstu *Долю каб бачыў у родным народзе...* (Ніл Гілевіч) o objętości 40–60 słów, to ograniczenie raczej wszyscy wypełnili. Zadanie było dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonanie – 69%). Większość zdających ze zwięzłym przedstawieniem treści artykułu nie miała kłopotów. Jedna osoba nie podjęła rozwiązania zadania. Ci, którzy nie otrzymali pełnej punktacji za rozwiązanie, tracili punkty za brak spójności, brak logicznej ciągłości wywodu, nieumiejętność zapisania ogólnej konkluzji, która wywód zamyka. Niżej przedstawiono streszczenie w pełni poprawne oraz przykłady streszczeń z typowymi błędami popełnianymi przez zdających.

Przykład 1. Zdający mieści się w obrębie wskazanej liczby słów, zastosował adekwatny do formy wypowiedzi poziom uogólnienia tekstu, streszczenie jest logicznie i spójne. Streszczenie w pełni poprawne – 3 punkty.

Przykład 1.

Галоўнай тэмай тэксту ёсць доля Янкі Купалы. Ідэялізацыя яго постаці, Купала перажываў трагедыю Беларусі. Паэт верыў і чакаў - змагаўся літаратурнаю творчасцю за Беларусь. У канцы 20-х гадоў зразумел, што сваімі словамі не дапаможа народу, ён не будзе мог сказаць таго, што хоча і іншыя, якія жывы верай.

Przykład 2. Zdający mieści się w wyznaczonym przedziale słów, ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście, jednak nastąpiły pewne zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia – 2 punkty.

Przykład 2.

У тэксце прадставлены ёсць Янка Купала і яго літаратурнае жыццё. Аўтар прадставіў яго трагічнай постаццю ёсць Купала. Апісвае яго жыццё і творчасць. У канцы апісвае што Купала зразумел, што ён часо сваімі словамі не дапаможа народу, у гісторыі сучаснай літаратуры ён не мае перадачы і ён перажывае некалькі момантаў. Аўтар паказвае яго трагічнай постаццю ёсць Янка Купала.

Przykład 3. Zdający ogólnie zarysowuje temat poruszany w tekście, jednak występują zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia, brak w streszczeniu odwołania do głównej treści tekstu, kolejne części wypowiedzi nie wiążą się w logiczną całość – 1 punkt.

Przykład 3.

..мэксим.. Нін.. Лілевіч.. «..Далю каб дамаці.. у.. радным.. перадазе»
 ..расказывае.. пра.. гісторыю.. звычайна.. і.. вядомую..
 ..аўтар.. ~~ма~~ максимай.. –.. Інна.. Купца.. Аўтар.. спераецу..
 ..аддана.. да.. тэксмай.. і..маўнта.. тэма.. і.. павод.. іх..
 ..нама.. праз.. Ільві.. кама.. Нін.. Лілевіч.. парца.. тэма..
 ..ма.. ма.. што.. да.. пера.. помет.. знехадзіца.. і.. пера.. за..
 ..смерца..

Przykład 4. Zdający nie pisze streszczenia własnymi słowami, ale przytacza zdania przepisane z kolejnych akapitów tekstu. Takiej realizacji zadania nie można uznać za samodzielnie napisane streszczenie tekstu – 0 punktów.

Przykład 4.

В гэтым тэксце аўтар вывае Іллу Купца, ці іншую уважа-
 нна тэраію.. мікенію.. Оці.. запрашэнні, паказванні, абвешчэнні
 да.. пера.. і.. рэкама.. ~~дн~~ не змаг.. пачаць.. да.. у.. гэта.. кама..
 ..вене.. і.. кама.. да.. ~~ац~~ ~~вене~~ аднак.. што.. засноўва.. пера..
 да.. кама.. і.. да.. кама.. засноўва.. на.. вель.. вель.. у.. кама..
 ..смерца..

3. Wypracowania

Zadanie 10. – wypracowanie

Zadanie 10. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku białoruskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający mieli do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Podstawę każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu prozy ukierunkowana poleceniem zawierającym problem, który należało rozwiązać, w drugim temacie – nieukierunkowana interpretacja wiersza lirycznego.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższym wypowiedziom, czyli liczyć minimum 250 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W całości na 0 pkt oceniano prace niemające charakteru argumentacyjnego (pozbawione stanowiska wobec problemu lub koncepcji interpretacyjnej, np. będące streszczeniem tekstu, biografią autora, rozwijające myśli niezwiązane z poleceniem) oraz zawierające kardynalne błędy rzeczowe, świadczące o nieznanym tekście kultury lub kontekście interpretacyjnym, do którego odwoływał się zdający.

Тема 1. Ці варта рабіць дабро? Паразважай над праблемай і абгрунтуй свой погляд. Звяртайся да прыведзенага ніжэй фрагмента аповесці *Аблава* Васіля Быкава, цэлага твора і іншага тэксту культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў.

Wymaganiem postawionym przed maturzystą było napisanie dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym w języku białoruskim. Podstawą jej tworzenia było wielostronne rozważenie i rozstrzygnięcie zagadnienia, czy warto jest czynić dobro. Tekstem literackim, który miał dostarczyć podstawowych argumentów, był fragment *Oblawy* Wasyla Bykawa. Aby umotywić swoje stanowisko, maturzysta powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę, odnieść się do całej lektury i wybranego tekstu kultury.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 5.), w którym realizacja wszystkich kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Zdający zrozumiał zawarty w temacie problem oraz postawił tezę. Zawarł w pracy uzasadnienie, które jest trafne (zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu), szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia).

Przykład 5.

WYPRACOWANIE

na temat nr. 1

Чалавек у сваім жыцці мае перад сабой многа выбараў. Ён можа памогашь ані і бешць абмякаваць на крыжы іных. Я думаю, што варта рабіць добра, нават калі атрымліваем за тое нейдзячмаць ад людзей. Мы жывем у грамадзе і мы павінны бешць ~~як~~ апораі адзін для другога.

На-першае, сапраўдны чалавек калі мае больш чым у іных, ён хоча падзяліцца і жыць у згодна з сваім сумненнем. Хведар Рудэ, герой „Абласкі” Васіля Быкава, курыў маматарню за угавораннем сена Ніколка. Ён дазваляў маціць уцім: ~~людзям~~ сваім суседзям, радні, людзям з суседніх вёсак. Хведар нікому не адмаўляў, пернавалі як хто хацеш, а маціць, хто колькі коз”. Гэта паказвае, што Рудэ бешць ~~як~~ добрым чалавекам, але не ўі яму за тое падзенавалі. Калі ў яго самі панавалі галад ён пайшоў да Зміцера, які „трэці год бешць вінен яму трыццаць рублёў грошай”. ~~Антон Рудэ~~ „атрымаў душо” і ~~ў~~ ў пацце Зміцер запрапачавалі „на памажэнні раскулачешць Хведара”. Герой за свато дабрату атрымаў чанавіць, але нават тады ён захавалі свато ~~як~~ чыіву душу ~~вядуць~~ ~~як~~ ~~така~~ грошай, ~~танкі~~ і не хацеш пацстае на такім чалавеку. Гэта паказвае, што Рудэ рабіў добра, таму што ён так хацеш, ~~але~~ вёдалі ~~што~~ аб тым, ~~што~~ што людзі маціць бешць нейдзячымі. Нейдзячымі на тое ён паступалі згодна з сваім сумненнем ^{ан} і захавалі свато чалавечмаць. Хведар добра трактавалі свайго сена Ніколка, кахалі

яго. Дапамагаў у ім ішоўся, быў проста ~~вель~~ добрым чалавекам. Аднак калі ён трапіў на работні ў і адварнуцца ~~ж~~ ад яго. ~~Войда~~ У аднаве на ~~радоў~~ Радоў, які ўцякаў з мяволі, браў у гэтым яго ўласны сын Мікоша. Радоўны шодны ~~красны~~ на яго ўбачыўшы яго крычалі, а не дапамагалі. ~~Войда~~ Войда нічога дрэннага не зрабіў у жыцці, а іс так яго папраквалі. Ён зацікаў у бамоце на вачах сына Аднак Хведар да канца не шкадаваў сваіх выдаткаў, ён перажыў сваё жыццё ў згодзе з самім сабой. ~~Войда~~ Войда быў верны ўласным перакананням і адчуваў сабе добра калі дапамагаў. Наследчыні на характар і выдаткі іншых трэба рабіць так, каб мы былі задаволены з ~~сва~~ свайго дзеяслова. Макарыных Войка, гераіня твора „Макарыных Войка“ Кузьмі Чормана, стала лекарам і ~~вель~~ вярнула ў родны старыня Яна дапамогла сваёй матці, не зважаючы ^{на} гэту перашкоду Сафрон Дзедзюна хацеў аднавіць на ~~Войка~~ Войкі за змявагу ў мінулым Місай на яе і не быўшы дамош і перашкодаў для яе ў мары каб застацца лекарам. Аднак калі ён моцна захварэў, то хацеў каб Войка яго выратавала. Яна сама калі пачула аб хворым пайшла да Сафрона. Пачала яго лячыць, але калі хацела выпісаць рэцэпт і шукала папера, то знойшла чарнавікі яго дамош. Войка незгодны на тое далей лячыла Сафрона. Захавалася як сапраўдны добры чалавек. Яна выратавала Дзедзюна і не хацела помсты. Далей рабіла тое, што кахала і гэтае здарэнне не мела ўплыву на яе рашэнне аб астановке ў роднай вёсцы. Макарыных Войка рабіла добра незгодны на

Przykład 6.

Ужыц з даўніх лет аўтары і паэты шукалі творчага натхнення ў розных асрэжках нашай жыццяз. Вельмі многа з іх затрымвалася пры не толькі роднай айчыне, а месцы, дзе яны раздзісь. Так чы бедач, талавек з тасам, патымнае уважасць зваю спадчыну, а для ~~не~~ нейкіх людзі з талентам мастацкім ~~і~~ яна з'яўляецца каштаўнасцю. Алясь Фарскі, как адзін з творцаў, каторыя адчуваюць і ~~дальш~~ прывязанасць да айчыны, у сваім ~~і~~ вершы „Беластоцкі край” ~~прыхільна~~ ~~цераз~~ апісанне добрых якасці Беларускай парумнае тэму таснасці талавека з родную зямлю ёю.

У першым вершы аўтар адзначае, што ён лічыць айчынай самую Беларускаю, з якую звязаны яго лёс. На гэтай зямлі а ён знаходзіць мила тало, што ў яго сэрцы мае спецыяльную тасць. На Беларускай зямлі чудодная прырода, якая захалілае і ўспаківае людзі. Фарскі звяртае увагу на прыгожасць мясці, дачы і поль. Адымае таска на сонца, а чужую прыроду звязывае з іншымі чыннасцямі ~~як~~ ~~як~~ как ~~і~~ родных песні – усё гэта падтрымывае талавека і ~~дэлюю~~ ~~дэлюю~~ патымнае інтэграцыі з Беларускай зямлю. Аўтар аднак сывяртае: „Шкаду да вас – мая адветная павіннасць”. Яны проста трыма любіць і

убажаць такія месцы, а не рабіць гэта, калі нам захоўвацца. Эзелажуць гэта, мж дудзжм адчуваліць дабры і спакой, а нашое ~~жж~~ жыцццё дудзж гарманічнае.

У трэцяй частцы Вяльс Фарскі нават успамінае канкрэтныя гарады – Сямяціцы, Гайнаўку ці Фельск. Мж мажжм падумаць, што для аўтара гэта месцы адпачывка, такж што жж жывае такіх эпітэтаў как „цяхая“ або „зелёная“. Уж Паксама рэчыва сфорна цэлага твора паказвае на спакой і гармонію мірнага „я“.

Паксама важнай квестыяй акрамя прыроды і спакоя душы з'яўляюцца мова і рэлігія. Вяльс Фарскі падкрэслівае, што на Беларусах да сж пар жыцьццё родная мова, а шорзі хорзяць у шоркіу. Уж цікавае, пра парадіж рэжж гаворкіу Уладзімір Караткевіч у вершы „На Беларусі Бог жывае“. Хаця не успамінае жж пра Беларусах, жж таксама выказвае ~~тэст~~ тэснасьць з родным краем; абазначае аспату прырау, старую мову і рэлігію: веру.

Падумоўваючы, Вяльс Фарскі ў вершы „Беларусацкі ~~сара~~ край“ анітае добрыя якасці рж роднай зямлі, гаворачж аднагата абж пра тэснасці галавка са сваёй спадчынай. Пасле прачытання твора, мж мжжж адчуць што аўтар стараецца нас і заахвоціць, і давесці да свядомасці, што гэта наша не мажжжжж, а задата каб даць пра тое, што нашае.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza zadań związanych ze znajomością leksyki, w tym frazeologii, z języków mniejszości oraz skłania do refleksji, że część zdających ma kłopoty z biegłym posługiwaniem się językiem literackim oraz że występują braki związane ze znajomością zasobu leksykalnego poszczególnych języków. Stąd też w realizacji wypracowań, w tworzeniu tekstu własnego występują powierzchowne analizy utworów literackich czy innych tekstów kultury, z wykorzystaniem ubożego słownictwa, bez głębszych analiz i odniesień.
2. W redakcji streszczenia największy kłopot zdający mieli z hierarchizowaniem i uogólnianiem informacji oraz z zachowaniem jednorodnego stylu swojej wypowiedzi. Analiza odpowiedzi zdających z języków mniejszości prowadzi do wniosku, że konieczna jest praca nad zrozumieniem istoty i celu tej formy wypowiedzi.
3. W wielu wypracowaniach maturalnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym zdający nie potrafili zbudować spójnego wywodu o charakterze argumentacyjnym. W pracy z uczniami należy zwrócić uwagę, że pogłębiony argument powinien zawierać analizę danego problemu i jego interpretację, a nie streszczenie tekstu, który do argumentacji został użyty. Wydaje się więc, że szczególnie nacisk należy położyć na kształcenie umiejętności formułowania trafnych, popartych przykładami, pogłębionych argumentów i budowania z nich logicznego wywodu.
4. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawiła interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym. Chodzi o uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie dobrej pracy maturalnej.
5. Należy także zwrócić uwagę na kompetencje językowe zdających. Podobnie, jak w latach poprzednich, najniższe oceny zdający otrzymali za poprawność językową oraz poprawność zapisu. Zaburzenia językowe mają duży wpływ na konstruowanie toku argumentacyjnego – nieprzestrzeganie reguł składniowych i interpunkcyjnych bardzo często uniemożliwia komunikatywne przedstawienie własnego stanowiska i jego uzasadnienie. Stąd też konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiadania się.

JEZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Tarp fotografijos ir metaforos, arba 1974–2014: koks čia keturiasdešimtmetis?* (Stasys Eidrigėvičius) odnosiły się 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; do tekstu *Ar visada šnekame tik žodžiais?* (Jonas Šukys) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Ką reiškia būti individualistu tradicinėje bendruomenėje? Svarstykite, remdamiesi pateikta ištrauka iš Vinco Krėvės apsakymo Bedievis ir kitais kultūros tekstais. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *LIETUVOS ŠVIESUOLIAMS*, którego autorem jest Vincas Kudirka. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		16
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	16
	z techników	-
	ze szkół na wsi	16
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	16
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	11
	mężczyźni	5
	bez dysleksji rozwojowej	16
	z dysleksją rozwojową	-

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		-	

³ Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223 ze zm.).

⁴Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	16	52	96	84	54	76	16	100%
w tym:								
bez dysleksji rozwojowej	16	52	96	84	54	76	16	100%
z dysleksją rozwojową	-	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

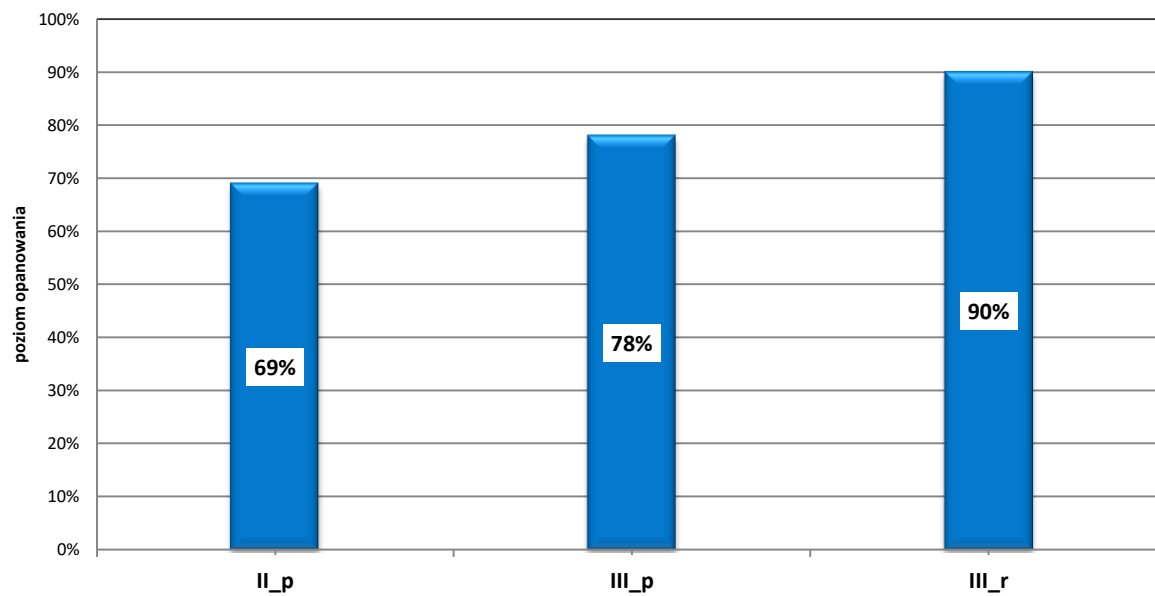
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu a w nim znaczenia wyrazów, grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	94
2.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.11) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów, rozróżnia znaczenia wyrazu wieloznacznego (gimnazjum).	63
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje cechy gatunkowe tekstu.	78
4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	44
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego.	73
6.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.15) wykorzystuje wiedzę o składni (gimnazjum).	75
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań porządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	88
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	75

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) rozpoznaje intencje nadawcze.	38
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej;	75
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	91
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielnie wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	100
Spójność lokalna			100
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wyrażania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	69
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	53

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. wymagał napisania wypowiedzi argumentacyjnej związanej z fragmentem tekstu i brzmiał *Remdamiesi pateikta ištrauka, suformuluokite problemą ir ją išnagrinėkite. Naudokitės Viktorijos Daujotytės tezėmis bei apmąstymais ir kitais kultūros tekstais. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 300 žodžių*, natomiast temat 2. – napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Motiniai* (Vincas Kudirka) oraz *Mažoji motina* (Bernardas Brazdžionis). Za rozwiązanie zadania zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		15
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	15
	z techników	-
	ze szkół na wsi	13
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	15
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	11
	mężczyźni	4
	bez dysleksji rozwojowej	15
	z dysleksją rozwojową	-

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		180 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁶	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁶ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223 ze zm.).

⁶ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	15	65	100	95	95	90	10
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	15	65	100	95	95	90	10
z techników	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	91
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	100
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	100
Spójność lokalna			100
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	73
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	67

Komentarz

1. Analiza jakościowa zadań.

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej

Część I egzaminu pisemnego wymagała od zdających rozwiązania zadań sprawdzających rozumienie tekstów nieliterackich, ich analizę, odczytywanie na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Zadania w części I egzaminu zostały zamieszczone w dwóch wiązkach, a każda z nich była powiązana z innym tekstem.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Zadania 1.–5.

Pierwsza wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Tarp fotografijos ir metaforos, arba 1974–2014: koks čia keturiasdešimtmetis?* (Stasys Eidrigėvičius). Jego zrozumienie było podstawą do wykonania zadań 1.–5. sprawdzających zintegrowane umiejętności z drugiego obszaru wymagań ogólnych podstawy programowej.

Rozumienie tekstu na różnych jego poziomach

Zadanie 1. stanowiło wprowadzenie do analizy tekstu i wymagało odczytania jego sensu oraz sprawdzało rozumienie pierwszego akapitu na poziomie znaczeń. Zadanie miało charakter otwarty i okazało się dla zdających łatwe (poziom wykonania – 94%). Większość zdających nie miała kłopotów z wyszukaniem głównych informacji oraz wnioskowaniem.

Zadanie 2., zamknięte sprawdzało rozumienie pojęcia miniatura występującego w tekście. Maturzysta miał dopasować znaczenia ze słownika do zdań zawierających słowo miniatura w różnych znaczeniach. Było ono dla zdających umiarkowanie trudne, 63% zdających wykonało jej poprawnie. Błędne odpowiedzi dotyczyły nieznamości słowa miniatura występującego w muzyce.

Zadanie 3., zamknięte, sprawdzało rozumienie sensu tekstu, uwzględniając zawarte w nim informacje zarówno jawne, jak i ukryte. Wymagało od maturzysty starannej analizy tekstu oraz wnioskowania. Było dla zdających trudne (poziom wykonania – 44%).

Kompozycja i stylistyka

W zadaniu 3. pierwsza część miała formułę zamkniętą i dotyczyła wybrania gatunku wypowiedzi zacytowanej w artykule Stasysa Eidrigėvicusa. Większość zdających poprawnie wskazała na recenzję. W drugiej części należało podać jej jedną cechę gatunkową. Większość zdających (poziom wykonania – 78%) poprawnie wykonała obie części zadania. Odpowiedzi błędne dotyczyły cech gatunkowych recenzji. Wówczas zdający otrzymywali jeden punkt.

Zadania 6.–9.

Druga wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Ar visada šnekame tik žodžiais?* (Jonas Šukys). Jego zrozumienie było podstawą do wykonania zadań 6.–9. sprawdzających zintegrowane umiejętności z drugiego obszaru wymagań ogólnych podstawy programowej.

Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń – wyszukiwanie informacji złożonych

W zadaniu 6. należało przeredagować tytuł w taki sposób, by nie był pytaniem, ale stwierdzeniem. Zadanie okazało się dla zdających łatwe i 75% wykonało je poprawnie. Odpowiedzi błędne polegały na przekazaniu sensu innymi słowami, ale z zachowaniem pytania lub tworzenia własnych propozycji tytułu bez nawiązania do tytułu tekstu.

Zadanie 7., zamknięte, polegało na dopasowaniu znaczenia do trzech związków wyrazowych i było dla zdających łatwe (poziom wykonania – 88%).

Zadanie 8., zamknięte wymagało dopasowania pytań do odpowiednich akapitów. Sprawdzało ono rozumienie tekstu na wszystkich jego poziomach, odczytanie informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Okazało się ono dla zdających łatwe (poziom wykonania – 75%).

Świadomość językowa i struktura tekstu

Najtrudniejszym zadaniem w arkuszu okazało się zadanie 9., w którym należało wyjaśnić funkcję trzech pierwszych zdań w drugim akapicie. Mniej niż połowa zdających wykonała je poprawnie – 38%. Maturzyści mieli kłopoty ze wskazaniem funkcji kompozycyjnej w toku argumentacyjnym. Błędnie wskazywali funkcję językowe.

2. Problem „pod lupą”

Zadanie 5. wymagało napisania streszczenia. Streszczenie to powinno w jasny sposób określać temat tekstu i wskazywać, na adekwatnym poziomie uogólnienia, istotne kwestie, które w związku z tym tematem zostały podjęte. Ponadto streszczenie powinno być logicznie spójne i mieć liczbę słów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Większość zdających, czyli 73% otrzymała za jego wykonanie maksymalną liczbę punktów. Niżej przedstawiono streszczenie w pełni poprawne oraz przykłady streszczeń z typowymi błędami popełnianymi przez zdających.

Przykład 1. Zdający mieści się w obrębie wskazanej liczby słów, zastosował adekwatny do formy wypowiedzi poziom uogólnienia tekstu, streszczenie jest logicznie i spójne. Streszczenie w pełni poprawne – 3 punkty.

Przykład 1.

Stasio Gidaičevičiaus įdėtą „Tarp tautų netikies
ir netolerės, arba 1974-2016: kelis čie
keturias dešimtmetis“ apmąstę kaip patį
autorius, pečių autorius kurdavimus su
tępimu ir iliustravimus knygoje. Tą Stasio
dėsty laivo surinkta kelieta porodų vieme
ir ir įvyks Kašaraje, 14 ja dėsty nuipalčia
voklaus nacionalini mūšijų įdėtą apmąstę
autorius, kelioni per gyvūnus su tų tų reakciję.

Przykład 2. Zdający mieści się w wyznaczonym przedziale słów, ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście, jednak nastąpiły zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia – 2 punkty.

Przykład 2.

Autorius Stasys Gidaičevičius savo kūriniję aprašo lektorių, kurio
metu, taip, kaip ir iliustracijas knygoje. Aprašo taip pat kūrimo
procesą, kurio metu rėkėja atsižvelgti ne tik į suaugusių žmonių,
bet ir apie vaikus. Galutinę esančią savo darbui, bei po
kelin metų buvo interviu kataloget su darbu.

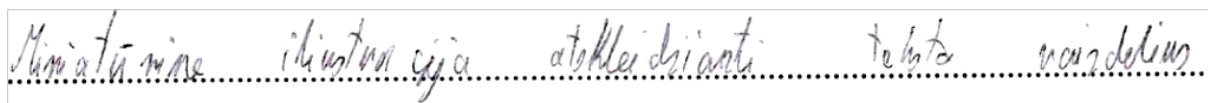
Przykład 3. Zdający ogólnie zarysowuje temat poruszany w tekście, jednak występują zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia, brak w streszczeniu odwołania do głównej treści tekstu, kolejne części wypowiedzi nie wiążą się w logiczną całość – 1 punkt.

Przykład 3.

Didžiausias dėkaugimas lietuviams lietuviškumui yra kai
darbai lieta mintyse daugelis žmonių. Galutinę pasaulio
miestys buvo rodomi autorius kūriniui, kas leido jam
patiam keliauti po pasaulį ir įgauti naujų mintių, šalinė ir
atšildinumas tai svarbiausia kas gali sukurti ir visą gyvenimą
lydėti menininką.

Przykład 4. Streszczenie nie dotyczy głównego tematu tekstu – 0 punktów.

Przykład 4.

Zadanie 11. – wypracowanie

Zadanie 11. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku litewskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający mieli do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Podstawę każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu prozy ukierunkowana poleceniem zawierającym problem, który należało rozwiązać. W drugim temacie nieukierunkowana interpretacja utworu lirycznego.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 250 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W całości na 0 pkt oceniano prace niemające charakteru argumentacyjnego (pozbawione stanowiska wobec problemu lub koncepcji interpretacyjnej, np. będące streszczeniem tekstu, biografią autora, rozwijające myśli niezwiązane z poleceniem) oraz zawierające kardynalne błędy rzeczowe, świadczące o nieznajomości tekstu kultury lub kontekstu interpretacyjnego, do którego odwoływał się zdający.

Temat 1. Ką reiškia būti individualistu tradicinėje bendruomenėje? Svarstykite, remdamiesi pateikta ištrauka iš Vinco Krėvės apsakymo *Bedievis* ir kitais kultūros tekstais. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių.

Wymaganiem postawionym przed maturzystą było napisanie dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym w języku litewskim. Podstawą jej tworzenia było wielostronne rozważenie, na czym polega bycie indywidualistą w tradycyjnej społeczności. Tekstem literackim, który miał dostarczyć podstawowych argumentów, był fragment tekstu *Bedievis* (Vincas Krėvė). Maturzysta powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i wykorzystać ją w charakterze argumentacyjnym, aby umotywować swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów miał uczynić inne teksty kultury.

Przykład 5. Poniżej przykład wypracowania ocenionego w kryterium A na maksymalną liczbę punktów, w kryterium B liczba punktów została obniżona, ponieważ uzasadnienie stanowiska nie jest pogłębione, a pozostałe kryteria z wyjątkiem poprawności językowej (nieliczne błędy rażące) są ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 5.

Individualistas tai žmogus, kuris duodoje aplinkoje dažnai būna nesuprantamas, atstumiamas ar net išjudkiamas. Jam pačiam tenka skleisti savo mintis ir požiūrius. Tokiam žmogui sunku yra surasti bendraminčių, su kuriais galėtų bendrauti. Individualistai tradicinėje bendruomenėje dažnai tenka susitaisyti su savo likimu. Tokias žmogus dažniausiai, bet ne visada, būna stipriai valios, kas padeda nekreipti dėmesio į kitų aplinkinių įreiktas.

Būrimas individualistų tradicinėje bendruomenėje reikia turėti tiek drąsos, kad išklaunyt kitų minčių, bet stipriai laikytis savo nuostatymų, net jei nieks į tai netiki, ar kažkas tai išjudkia. Tokioje situacijoje atsirado

Vieno Krėvės pagrindinis veikėjas Vainoras ir kūrinio „Bedienis“. Vainoras, ~~to~~ išklausęs kity vyrų pasakymų apie Diegą, išsėdė taip pat savo nuomonę. Pagrindinis veikėjas parodė, jog Dievas yra miręs. Kad ir negalėjo suprasti, kodėl ~~at~~ žemeje nėra teisybės, kodėl miris, paukštis, žvėris ar gyvūlis miris yra ~~ta~~ skirtinga nei žmogaus. Vainoras nematė pasaulyje lygybės. Jam liūdna, jog ir kunys išskaitė, kad daugiausiai įvykių ir iš pavyzdžių. O žmonės, nematė ar tie patys, ar kitas ir pavyzdžių, niek turėtų būti lygūs. Kad Vainoras patikėjo, jog žemeje teisybės bei lygybės nebėra. Daug kas vadina jį pamirėliu ar senku, kuris sau daug ką įsivaizduoja, bet Vainoras buvo ~~tas~~ individualistas, kuris nebijojo išreikšti savo nuomonę ir tuo patiu nebijojo priimt kity nuomonių, nors ne ~~+~~ visada ji buvo ~~panaši~~ ^{galbūt} panaši.

Individualistui dažnai tenka susidurti su situacijomis, kada jis būna išjuokiamas. ~~Todis situacija~~ ~~+~~ Teinebrus naujiena Romaldo Gyromausko apyrašos „Gyvenimas po klėse“ pagrindiniai veikėjai – kairiniai. Senute, gyvenama pati, tdi nuo gyvenvietės, mažai kada ten lankydavosi. Pavarany, kai veikėjo penkis ir pato ~~+~~ atrinti, kairiniai nusprendė žengti į gyvenvietę. Eidama nikeliu, moteris sutiko daug žmonių, kurie lyg tyčiodamiesi klausinėjo kaip jis veikė, ar dar nemirė ir po

šilumos. Šeima ~~tuoj~~ ~~to~~ būna stipraus charakterio, todėl ~~reikėtų~~ ~~stengti~~ ~~reikėtų~~ ~~de~~ dėmesio; tokias žmonų inelias. Kairiui ~~kaip~~ būdinga individualistinis ~~geriausiai~~ ir jauniausiai įautin savo namuose, kur moteris visą laiką būna ką veikt ir niekas netrukdi jai gyvent pagal jį motus ar tradicijas, kurias labai vertina.

Individualistas savo gyvenime sutinkia su ~~ta~~ nesupratimu ir žmonių puse. Tokioje situacijoje bus atidarys Skerdžius ir Venco Krėvės kūrimo. Skerdžius. Pagrindinis veikėjas labai bus prisirišęs prie gamtos. ~~ta~~ ~~to~~ Skerdžius tai lyg gamtos vaikas. Vyriškas labai mėgė ^{leisti} ~~praleidinėti~~ laisvą laukę, o ypač po nema lieta - Graunius lieta. Skerdžius stebėjo kaip iš medis keičian būgant metų laikams. Žmonės nesuprato, kaip žmogus gali būt taip stipriai prisirišęs prie gamtos, todėl ne vieng kartą Skerdžiui teko išgyvent skaudžius sąjuokimo ir nesupratimo žodžius. Tik kūrimo pabaigoje, kai žmonės kerta lieta, o kartu su ja miršta Skerdžius, visuomenė suprato, jog iš žmogus debus nepaprastas. ~~jis~~ ~~buvo~~ ~~ta~~ katone, jog būsimas individualistų tradicinėje bendruomenėje nėra lengvas. Tokias žmogus savo gyvenime sutikuria m daug nematomių / nemaloniomis situacijomis, kurios ne vieng žmogų galėtų prichitiui sumaišyti.

pirmųjų prie kovos. Lytinis mąjėlitas ~~tačiau~~ kad
 proso kad juos „myli mūruot, vienas nepauesdit“ ~~tas~~.
~~į šią~~ Šiemoliai žadėjo vadais būti, todėl
 isalo lieus „quži“ ir rest“.
~~Lytinis mąjėlitas kalba: motinai, vardas: ...~~
 Lytinis mąjėlitas kalba mainius vardu: mums,
 skubinome, ~~g~~ kūrybje galime įvėloni metaforų,
 epikų. Emocijos mižadbe ulawiamieji ~~atlikti~~ ir
 išauiamieji naliniai. Ekizaitje galime įvėloni pasipūti-
 niuo. Ekizaitje ~~lietu~~ ir išauiluo, i kovą.
 Motinas tai nėra iš svarbiausių reikybė žmogaus
 gyvenime. Mūsų prarasti tai was svarbu, todėl
 reikie saugoti tai ką turime. Praradus - telia
 ir nepasidūoti ir kovoti, už savo tėvyne's gerovę.
 Svarbu yra mūrinieji prarasti jėgų ir nepasidūoti.

Poziom rozszerzony

W tegorocznej edycji do poziomu rozszerzonego przystąpiło 15 maturzystów.

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstu o tematyce kulturowej, umiejętność analizy i interpretacji porównawczej tekstów literackich a także umiejętność tworzenia własnego tekstu w języku ojczystym. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w podstawie programowej.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną, która mogła przybrać formę rozprawki, szkicu krytycznego lub eseju oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej przedmiotem interpretacji był tekst Viktorij Daujotyte *Orumo saikas vertinant istoriją* (Viktorija Daujotyte), natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa wiersze: *Motiniai* (Vincas Kudirka) oraz *Mažoji motina* (Bernardas Brazdžionis).

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymagania stawiane dłuższym wypowiedziom, czyli liczyć minimum 300 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W tworzeniu wypowiedzi argumentacyjnej sprawdzano umiejętności analogiczne do tych, które są niezbędne do napisania rozprawki na poziomie podstawowym. Poziom trudności był jednak znacznie wyższy i miał złożony charakter. Maturzysta mierzył się przede wszystkim z czytaniem i rozumieniem tekstu o charakterze naukowym, co sprawiało, że musiał się wykazać umiejętnością lektury tekstu argumentacyjnego. Drugi próg trudności wiązał się z koniecznością samodzielnego odczytania

~~ta~~ aprašoma kalbėnės žodžių ~~pašaka~~ ~~šaltinis~~
 šio namo: yra nėnodi, ~~štai~~ turė dar, nebūgti,
 be langų, smelgų, turė švėtos, ont kemo, žmonės
 net ypač meška gėlis, mo kaponij, perogti, had tk
 jį, rodytų, butų, gretėnė uė butų, Taip pat ^{kaivėnės} ~~amitio~~
 šelma ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 nepatyrėnės žodžių, ~~šaltinis~~ ne imona, ~~šaltinis~~ pat
 apgautinėja kalbėnė, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 net meškanti perogti, sehois, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 jie turė niny, turė goni, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 pi yra turė atstuma, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 šios kotos ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 puse, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 seimos šodomy, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 šapo beretės, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 suometnės ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 turė išgyveno šonky, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
^{koncentracija} lagėnė ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 Gronauko ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 pag atova vi po šodologos, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 formoje ut ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 šano manone, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 jį, ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 had ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~ ~~parta~~
 kuktuoqant.

Większość zdających zrozumiała załączony do arkusza tekst. Sformułowała określenie problemu zgodne z tekstem i pełne oraz w sposób wyczerpujący, trafny i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu (91%). Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej

pačioje pabaigoje aiškiai pasakoma, jog ta motina iš tikrųjų yra Lietuva. Šypinis subjektas parodo ~~tolimą~~ su sunkią situaciją kurioje atsirado jo tėmpe. Taip pat yra minimi „jė“ „iš-
 nastiję“ nėra paaiskinta kas kas jie yra, tačiau po paprasto is-
 torij konteksto galima spręsti, kad „jė“ tai šalies priešai, atsparumai, kurie užgrobi mūsų šalį, išduos sodybas, meistrėi šalis ir jos gyventojai. Šypinis subjektas įmančiai kurioja žodžius „niekui“, manoma veiksmažodžius „išrašys“ ir „išvorys“, ~~kad~~ ~~para~~ kad galėtų parodyti sunkią tėmpeis situaciją. Antrąjį kūrinio dalyje aiškiai atsiskleidžia ryšys su Lietuva. Šypinis subjektas tai liečia, kuris susivienija su tėmpe, sakydamas, kad ne tik motinos gyvenimas tyla jo kraujas, o ir jo gyvenimas tyla motinos kraujas. Tai parodo didžiulį atsidavimą ir meilę šaliai. Šypinis subjektas uktelima, kad jei nors vienas iš jų parklups, nepilna prarasti vilties, nes gyvenis lietas. Nors kūrinio metafora liūdna, jis baigiasi požiūriu akantu. Šypinis subjektas teigia, kad tėmpe dar toliau gyvenis ilgus amžius.

Nors liūdnas eilėraščio tema ta pati, motinos jausdis aiškiai skiriasi. Šypinis subjektas pertelkia potornius, kolio turėti būti mama. Galima nusipiti, kad kūrinioje kalba pats autorius ir šiuos potornius suvonia iš savo gyvenimo, nori, kad motinos augintų vaikus taip, kaip jo motina išaugino ir išauklėjo jį. Šypinis subjektas akcentuoja, kad vaikas turėtų pasirasti pats voregi jam nuo mairų dieny. Tai gali būti akcentas į sunkią Lietuvai padėtį, ~~kur~~ kurioje reikia išsukti gyvenis voregi, žinos kaip pasielgti kai ateis sunkiausios dienos. Šypinis subjektas prašo motinos, kad išmulyt savo

Wnioski i rekomendacje

6. Analiza zadań związanych ze znajomością leksyki, w tym frazeologii, z języków mniejszości oraz skłania do refleksji, że część zdających ma kłopoty z biegłym posługiwaniem się językiem literackim oraz że występują braki związane ze znajomością zasobu leksykalnego poszczególnych języków. Stąd też w realizacji wypracowań, w tworzeniu tekstu własnego występują powierzchowne analizy utworów literackich czy innych tekstów kultury, z wykorzystaniem ubożego słownictwa, bez głębszych analiz i odniesień.
7. W redakcji streszczenia największy kłopot zdający mieli z hierarchizowaniem i uogólnianiem informacji oraz z zachowaniem jednorodnego stylu swojej wypowiedzi. Analiza odpowiedzi zdających z języków mniejszości prowadzi do wniosku, że konieczna jest praca nad zrozumieniem istoty i celu tej formy wypowiedzi.
8. W wielu wypracowaniach maturalnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym zdający nie potrafili zbudować spójnego wywodu o charakterze argumentacyjnym. W pracy z uczniami należy zwrócić uwagę, że pogłębiony argument powinien zawierać analizę danego problemu i jego interpretację, a nie streszczenie tekstu, który do argumentacji został użyty. Wydaje się więc, że szczególnie nacisk należy położyć na kształcenie umiejętności formułowania trafnych, popartych przykładami, pogłębionych argumentów i budowania z nich logicznego wywodu.
9. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawiła interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym. Chodzi o uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie dobrej pracy maturalnej.
10. Należy także zwrócić uwagę na kompetencje językowe zdających. Podobnie, jak w latach poprzednich, najniższe oceny zdający otrzymali za poprawność językową oraz poprawność zapisu. Zaburzenia językowe mają duży wpływ na konstruowanie toku argumentacyjnego – nieprzestrzeganie reguł składniowych i interpunkcyjnych bardzo często uniemożliwia komunikatywne przedstawienie własnego stanowiska i jego uzasadnienie. Stąd też konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiadania się.